2. tétel

Nagy Dániel 2019. június 8.

Kivonat

Bootstrap módszerek. A maximum likelihood módszer. Hipotézis tesztelés. Extrém statisztikák. Post hoc analízis. Regresszió. Függetlenségvizsgálat. Egzakt tesztek.

1. Alapfogalmak

- Eseménytér (ez egy abstrakt fogalom): $\Omega = \{\omega_1, \omega_2, ..., \omega_n\}$ pl. kockadobás esetén $\Omega = \{\omega_1 = \text{"1est dobok"}, \omega_2 = \text{"2est dobok"}, \omega_3 = \text{"párosat dobok"}...\}$
- Valószínűségi változó: $X:\Omega\to\mathbb{R}$ pl. kockadobás esetén $X(\omega_1)=1, X(\omega_2)=2,...$
- $\bullet$ Valószínűség: P egy mérték, amely Ω részhalmazaihoz számot rendel:
  - $-P:\mathcal{P}(\Omega)\to\mathbb{R}$
  - $-P(\Omega) = 1 \text{ és } P(\varnothing) = 0$
  - $-0 \le P(A) \le 1 \ \forall A \in \Omega$
  - Ha $A_1,A_2,\dots$ diszjunkt részhalmazai $\Omega\text{-nak},$ akkor

$$P\left(\bigcup_{i=1}^{\infty} A_i\right) = \sum_{i=1}^{\infty} P(A_i)$$

- Hasznos összefüggések:
  - $-P(A \cup B) = P(A) + P(B) P(A \cap B)$
  - Két esemény független $\Longleftrightarrow P(A \cap B) = P(A)P(B)$
  - $-P(A|B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}$
  - Teljes valószínűség: Ha $A_1, A_2, \dots$ az Ω egy felosztása, akkor

$$P(B) = \sum_{k} P(B|A_k)P(A_k)$$

- Bayes-tétel: Ha $A_1, A_2, \dots$ az Ω egy felosztása, akkor

$$P(A_k|B) = \frac{P(B|A_k)P(A_k)}{P(B)} = \frac{P(B|A_k)P(A_k)}{\sum_{i} P(B|A_i)P(A_i)}$$

• Eloszlásfüggvény (CDF - cumulative distribution function):

$$F_X(x) = P(X < x) = P(\{\omega \in \Omega | X(\omega) < x\})$$

diszkrét esetben

$$F_X(x) = P(X = x) = P(\{\omega \in \Omega | X(\omega) = x\})$$

• Sűrűségfüggvény (PDF - Probability density function): Ha az X változó eloszlásfüggvénye $F_X(x)$, akkor a sűrűségfüggvény definíciója

$$F_X(x) = \int_{-\infty}^x \rho_X(\xi) d\xi \iff P(a \le X(\omega) \le b) = \int_a^b \rho_X(x) dx$$

Megjegyzés: sűrűségfüggvénye csak folytonos eloszlású valószínűségi változónak van.

2

• Várható érték

folytonos eset
$$E(X) = \langle X \rangle = \int_{-\infty}^{\infty} x \rho(x) dx$$

diszkrét eset $E(X) = \langle X \rangle = \sum_{k} x_k P(X = x_k)$

 $\bullet\,$ Várható értékre vonatkozó azonosságok:

– Ha
$$Y=g(X)\Rightarrow E(Y)=E(g(X))=\int\limits_{-\infty}^{\infty}g(x)\rho(x)\mathrm{d}x$$
 – $E\left(\sum_{k}a_{k}X_{k}\right)=\sum_{k}a_{k}E(X_{k})$ – Ha $X_{1},X_{2},...$ független változók, akkor $E\left(\prod_{k}X_{k}\right)=\prod_{k}E(X_{k})$

- 2. Bootstrap módszerek
- 2.1. Jackknife módszer
- 3. Maximum likelihood
- 4. Extrém statisztikák
- 5. Post-hoc analízis
- 6. Regresszió
- 7. Hipotézis tesztelés
- 8. z-teszt, t-test
- 8.1. Konfidenciaintervallumok
- 8.2. Függetlenségvizsgálat, χ^2 -próba

Hivatkozások